

Naantalın kaupungin mielenterveys- ja päihdesuunnitelma vuosille 2023-2025

Sosiaali- ja terveyslautakunta 10.11.2022 § 220

1119/05.15.00/2022

Valmistelija

Vapaa-aikapalvelupäällikkö Eija Laurila

Mielenterveys- ja päihdeongelmia kohdataan yhä enemmän peruspalveluissa. Mielenterveyden edistäminen ja päihdehaittojen ehkäiseminen onkin kuntien keskeinen tehtävä kuntalaisten hyvinvoinnin kannalta. Mielenterveyttä edistetään vahvistamalla mielenterveyttä suojaavia tekijöitä sekä vähentämällä riskitekijöitä.

Mielenterveys- ja päihdetyötä ohjaa lainsäädäntö, joka määrittää työn järjestämistä kunnissa. Lainsäädännön lisäksi kansallinen mielenterveysstrategia (julkaistu 2/2020) sekä ehkäisevän päihdetyön toimintaohjelma (julkaistu 2015) tukevat lakien käytännön toimeenpanoa ja toteuttamista.

Kansallisen mielenterveysstrategian 2020–2030 mukaan kansanterveys on muuttunut viimeisten vuosikymmenten aikana. Väestön fyysinen terveys ja elinajanodote ovat parantuneet, mutta samaan aikaan mielenterveys- ja päihdeongelmat ovat lisääntyneet. Mielenterveys- ja päihdeongelmilla on suuri kansanterveydellinen ja kansantaloudellinen merkitys. Esimerkiksi työikäisten (15-64v.) suomalaisten kuolinsyistä alkoholiperäiset kuolemat olivat kolmanneksi yleisin kuolinsyy (Tilastokeskus 2021). Nuorten osalta ahdistuneisuus, masennus ja uupumus ovat lisääntyneet niin Naantalissa kuin kansallisestikin.

Julkinen sosiaali- ja terveydenhuolto siirtyy 1.1.2023 alkaen hyvinvointialueille. Sote-uudistuksessa perustason palveluja vahvistetaan ja painopistettä siirretään ehkäisevään työhön. Ehkäisevä päihdetyö jää kunnalliseksi toiminnaksi. Kunta määrittelee siis jatkossakin ehkäisevän päihdetyön tavoitteet, toimenpiteet ja resurssit osana kuntastrategiaa ja hyvinvointikertomusta sekä osana yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa.

Pitkäjänteisellä ehkäisevällä mielenterveys- ja päihdetyöllä voidaan vähentää kasvavia mielenterveys- ja päihdehaittoja. Painopistettä tuleekin siirtää korjaavista erityispalveluista ehkäisevään työhön ja varhaiseen tunnistamiseen. Saumaton yhteistyö kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspinoilla on oleellista ennaltaehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön onnistumisessa.

Naantalın kaupungin mielenterveys- ja päihdesuunnitelman tavoitteena on naantalilaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, päihteiden käytön ja siitä aiheutuvien haittojen ehkäiseminen mielenterveys- ja päihdesuunnitelman linjausten mukaisesti. Pääpaino suunnitelmassa on ehkäisevässä työssä sekä yhteistyössä eri toimijoiden, mm. hyvinvointialueen, kanssa. Suunnitelmaan on laadittu neljä otsikkoa tavoitteineen: lasten, nuorten, työikäisten ja ikäihmisten ehkäisevän mielenterveyden ja päihdetyön kehittäminen.

Liitteenä on esitys Naantalin kaupungin mielenterveys- ja päihdetyön suunnitelmaksi vuosille 2023-2025.

Liite 1, sote-ltk 10.11.2022.

Hyvinvointikoordinaattori Heidi Suominen oli kokouksessa esittelemässä suunnitelmaa

Esittelijä

Perusturvajohtaja

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta merkitsee Naantalin kaupungin mielenterveys- ja päihdesuunnitelman vuosille 2023–2025 tiedokseen ja lähettää sen edelleen kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Päätös

Perusturvajohtajan ehdotus hyväksyttiin.